

RDEČI PRAPOR

Glasiilo jugoslovanske socialne demokracije.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje za celo leto 10:40 K, za pol leta 5:20 K, za četrt leta 2:60 K, mesečno 90 vin.; za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K; za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K. — Reklamacije so poštne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Enkrat 20 vin., večkrat po dogovoru. Knosopna petit-vrstica, (širina 72 mm) za Posamezna številka 10 v.

Vseučilišče.

Državni zbor je začel nekoliko delati, v nekem oziru celo prekomerno, tako da bi vsled predolgih sej, ki ubijajo duševno svežost, lahko trpela notranja vrednost dela. Ne le opozicionalne stranke, ampak tudi časniki v parlamentu so morali protestirati proti brezobzirnemu raztezanju sej, ki jih je hotela imeti vlada, dasi je sama kriva, da se ni državni zbor prej sešel. Vsekakor je v zbornici in v odsekih videti nekoliko volje za delo, in delavstvo, ki že dolgo čaka na nujne socialne reforme, pozdravlja ta skromni preobrat, ki obljublja, da pridejo delavske zahteve vendar polagoma na dnevni red. Dosti dolgo je bilo treba čakati na to in zadnji čas je, da se rešijo neizogibna vprašanja, tičoč se delavskega zavarovanja, delovnega časa, ženskega dela, delavskega prava itd.

Med zadevami, ki so ovirale aktivnost parlamenta, so bila tudi vseučiliščna vprašanja. S pomočjo Slovanske Enote se je bilo drju. Šušteršiču po leti že drugič posrečilo izsiliti predčasno zaključenie državnozbornskega zasedanja. In zdaj prihajajo vseučiliška vprašanja zopet na dnevni red. V prvi vrsti gre za italijansko pravno fakulteto, ki je bila v Inomostu, dokler niso nemško nacionalni razgrajali demolirali poslopja, v katerem je imela fakulteta svoj dom. Od tega časa straši to pravzaprav enostavno vprašanje kakor čudna pošast po državi. V letnem zasedanju, ko se je imel zakon o italijanski fakulteti rešiti, so slovenski klerikalci združili z njegovo usodo svoje zahteve o slovenski fakulteti, kar pa slovenskim kulturnim potrebam ni nič koristilo in jim ni moglo koristiti.

Sedaj se poroča, da se pripravlja nekak kompromis v tem zmislu, da se začne v odseku razprava o italijanski fakulteti, obenem pa izvoli pododsek, ki naj izvrši pripravljala

dela za rešitev slovenskih in rusinskih vseučiliških zahtev.

Trenotek je za našo politiko zelo važen in kolikor more trezen razum koristiti, toliko bi lahko pokvarile slepe strasti. Žal da je pri nas za strast vedno več razpoloženja nego za razum. Demagogija se je že začela oglašati, ki slika položaj tako, kakor da ne bi bilo par slovenskim poslancem treba nič drugega kakor trmasto zahtevati in boksati na vse strani, pa bi dobili na krožniku vse, kar hočejo in še kaj povrh.

S to trmasto politiko, nad katero imajo nerazsodni ljudje lahko svoje dopadajenje, ki pa nikdar ne koristi, se je že dovolj poizkušalo — na škodo vsega naroda. Vse tako »junaško« zaletavanje v zid je prineslo neuspeh za neuspehom. In zadnje dni je bilo videti, kakor da so se duhovi nekoliko iztreznili. Nekatere dijaške izjave v Pragi in Gradcu kakor tudi kompromisna pogajanja poslancev na Dunaju so priče treznejšega mišljenja. To hladnejše uvaževanje pa je res nujno potrebno, če se hoče doseči stvaren uspeh.

Načelno ne morebiti o kulturnih zahtevah, katerim je prištevati tudi vseučiliške, nobenega dvoma. Vsak narod ima pravico do popolne stavbe svoje kulture. Temu načelu zlasti ne bo oporekal noben socialni demokrat, kajti vsi naši socialni ideali zahtevajo najpopolnejšo kulturno podlago. Toda nobeno načelo se ne da uresničiti, dokler niso udejstvovani vsi predpogoji in noben razvoj se ne da po sili preskočiti. Bilo je naravnost veselo znamenje, da so imeli slovenski napredni dijaki dovolj poguma izreči to resnico in zlasti pibiti, da mora biti vseučilišče krona kulturne stavbe naroda ter da se mora graditi od spodaj, ne pa od zgoraj.

Za politično nastopanje v tem vprašanju je pa merodajen tudi splošni položaj v parla-

mentu. Izza očitnega preobrata v češki meščanski politiki je jasno, da bi ostali Slovenci popoluoma osamljeni, če bi hoteli uganjati pustolovščine in s puhlo demagogijo ovirati drugo delo v parlamentu. V osamljenosti bi se morali z vsako nerazumno nasilnostjo blamirati.

Kar se je zgodilo po leti, ni bilo pametno in je moralo roditi neuspeh. Torej je obrat neizogiben. In kolikor je mogoče opaziti, se ta obrat pripravlja. Ta trenotek pa se že razlegajo klici o izdajstvu in demagogiji, s katero so prej operirali klerikalci, nastopa na drugi strani ter hoče upijati trezne duhove. Ta taktika je zgrešena in upreti se ji je treba kar od začetka.

Če je bilo treba agitacije, da se je za vseučiliška vprašanja zbudilo zanimanje med raznimi sloji, in če se je marsikomu zdelo da mora taka agitacija segati do skrajnosti, čez vse meje in čez vse možnosti, se je to pač v polni meri izvršilo. Zdaj pa je čas, da pride pozitivno delo do svoje pravice in naj so tisti, ki zastopajo narod v parlamentu liberalci, klerikalci ali karkali, imajo zdaj trezno delati, ne pa ščuvati, ne se zaletavati v zid in ne slepiti sebe in drugih. Karkoli se na kulturnem polju resnično doseže, bo več vredno od najsvetejšega ideala, ki visi v zraku. Naloga državnozbornske delegacije pa je, delati, da se kaj doseže.

V ta namen je pred vsem treba, da se sploh more delati. Vsako oviranje državnega zbora je oviranje lastnega dela. Parlament mora živeti in mora biti dovolj močan, da ne more vlada z njim delati kakor svinja z mehom. Le na ta način more tudi slovenska delegacija, ki je del tega palamenta kaj doseči. In če se more kaj priboriti samo s kompromisom, tedaj se mora iskati pošten kompromis. S tega stališča mora soditi tudi delavstvo, ki potrebuje delaven parlament, da se uresniči vsaj najnujnejše njegove so-

cialne zahteve. Čim več treznosti bo kazala slovenska delegacija, tem manjši bo prepad med njo in delavskim ljudstvom.

Več socializma.

Najboljši sodrugi, katerim je največ ležeče na tem, da bi stranka napredovala, si belijo glavo, kako bi se to najbolje doseglo. To razmišljanje je hvalevredno in nesreča ni prevelika, če nastane tupatam radi takih vprašanj kaj polemike in morda tudi malo viharnejši prepirček. Nevarno je le tedaj, če se taki prepiri razširijo in zaneso nasprotja na drugo, posebno na osebno polje. Toda dokler povzroča polemiko le namen koristiti stranki, ni ta reč tragična in gre le zato, da se najdejo sredstva, s katerimi bi se najboljše dosegel cilj. Takih sredstev je več. A če hočemo doseči kaj pozitivnega, je treba, da se ozremo po svojih vrstah in ogledamo svoj položaj.

Na vsak način lahko konstatiramo, da se je stranka znatno povečala. Nekaj je storila agitacija, nekaj razširjena volilna pravica, nekaj razvoj strokovnih organizacij. In število naših pristašev se še dalje množi. To bi bilo samo po sebi veselo znamenje. Toda korist za stranko, torej tudi korist za delavsko gibanje, za delavski napredek in za uspehe je vendar problematična, ker si moramo priznati, da prihaja večina novih pristašev k nam le po nagonu svojega srca. Čuvstvo jim pravi, da je edino pravo mesto za delavca v socialno demokratični stranki. Tako jih dobivamo in število se množi.

Kljub temu je nezadovoljnost z razvojem v stranki velika in politična akcija se res ne ujema s pomnoženim številom. Glavni razlog opravičene nezadovoljnosti pa je ta, da novi pristaši še davno niso socialni demokratje, dasi žive v najboljši veri, da so. Kajti socializem ni čuvstvo temveč znanost, in brez socialističnega znanja ne more nihče biti socialni demokrat.

Iz pomanjkanja socialističnega znanja lahko nastanejo največje težave. Stranka je demokratična. To se pravi, da mora v stranki odločevati masa njenih članov. To se seveda ne sme zamenjavati z demagogijo. Če se snide pet ali deset ali sto ljudi slučajno v

LISTEK.

Stebri družbe.

Drama Henrika Ibsena v štirih dejanjih. Poslovenil dr. Fran Goesti. Premiera v slovenskem gledališču dne 6. decembra 1910.

Kaj sme in more upati za svojo bodočnost majhen narod, kateremu je kultura deveta briga, umetnost zadnja potreba? Koliko resnobe se sme pripisovati vseučiliškimi in podobnim zahtevam naroda, ki ne zna ceniti niti tistega, kar že ima na kulturnem polju, ampak zanemarija takorekoč sistematično svojo itak bomo kulturno posest? Če pogledamo svoje kulturno življenje s treznim očesom in napravimo bilanco, tedaj moramo reči, da nam ne pokazuje računski zaključek skoraj nič drugega kakor frazo, prazno in pusto, da bi se človek zjokal ob njej. Opažamo pač živo stremljenje posameznikov. Imamo slikarje, kiparje, pisatelje, igralce itd. Delajo in se trudijo in ubijajo svoje zdravje in življenje — a kje je odziv?

Slovensko gledališče je žalosten simbol naše kulturne mizerije. Ono nam kaže, da nimamo niti tistega, kar bi lahko imeli in da je naša volja, povzdigniti svojo kulturo, ničeva. Tako majhno je naše gledališče, da bi med drugimi ljudmi komaj zadostovalo potrebam malega provincialnega mesta. Ljubljana pa hoče biti duševno središče vseh Slovencev in vendar s svojimi skoraj 50.000 prebivalci ne more napolniti gledališča niti

ob najzanimivejših predstavah. Če se igra Ibsenova drama, bi se lahko v gledališču še plesalo!

V torek so prvič uprizorili »Stebre družbe«. Revni, kakor smo, prihajamo s takimi rečmi pozno na vrsto. Ibsen je že davno mrtev in nam je še le omogočeno videti njegova starejša dela. Z vsem Ibsenom se menda ne bomo nikdar seznanili na našem odru. A še to, kar moremo videti, ne zanima našega preslavnega občinstva, ki se vede tako blazirano, kakor da so se že našteje generacije preobjedle vseh mogočih kulturnih užikov. Kar je drugod znamenje dekadence, je pri nas pojav mladosti, tako resen, žalosten pojav, da se moramo vsak dan na novo vpraševati: Kaj bo iz tega? Kaj bo z našo bodočnostjo?

Pomen umetnosti sploh in gledališča posebej se pri nas pregrešno podcenjuje. Med ljudstvom je pač mnogo žive estetske potrebe; to dokazujejo diletantska društva, ki se snujejo na vseh koncih in krajih ter tupatam že polagajo kal, da se iz njih sčasoma razvijejo lokalna gledališča. Za te začetke je seveda treba drugega merila kakor za gledališča v središču naroda, ki je sicer še reven, a vendar po svojem namenu umetniški zavod. Pomen tega gledališča sega čez ljubljanski pomerij; iz njega bi morala postati matica vse slovenske gledališke umetnosti, prave, resnične umetnosti, ki je za mlad in majhen narod še mnogo važnejša nego za velike narode, ki si vsak primanjkljaj na eni strani laže nadomestijo na drugi

strani. Mi nismo tiste »čemerne duše«, o katerih se v raznih gledaliških člankih tolikokrat govori in nikdar nismo trdili, da je na odru prostor samo za težke, tragične probleme. Ampak resnica je, da brez umetnosti ni kulture, in občinstvo, ki nima zmisla za nobeno delo, ob katerem je treba nekoliko misliti, izpričuje s tem splošno pomanjkanje moči in sposobnosti za kulturne boje. A kar ne more dandanes tekrovati na kulturnem polju, je obsojeno na pogin. Gledališče ni luksuz, ampak živa potreba modernega naroda, ki noče zaostajati in če na tem polju ne bomo napredovali, bomo povsod nazadovali.

Uprizoritev Ibsenove drame bi morala biti pri nas dogodek. Ljubljansko občinstvo ni čutilo tega; v gledališču je bilo zopet polno praznote. Ali so se vsakovrstni domači »stebri družbe« zbalii svoje slike na odru? No, tudi to bi ne bilo ravno veselo znamenje. Da imamo tudi mi take junake, ki postavljajo koristi svojega ljubega »jaza« nad vse, še ne bi bilo najhujše. Takih značajev je po vsem svetu in kapitalistična kultura jih ustvarja vsak dan več. Hujše je, da nočejo pogledati sami sebi v obraz in a priori odklanjajo vsako misel, da bi se mogli izpreobrniti kakor konzul Bernick. Slabi obisk je gotovo tudi vplival, da predstava ni bila najboljša. Trajala je od pol 8. do 11., kar že dokazuje, da se je igra preveč razblinila, vsled česar tudi ni mogla doseči popolnega učinka. Nekoliko so pa tega nedvomno krive tudi naše klaverne razmere, o

katerih smo že večkrat govorili. Noviteta sledi noviteti, ker se zdi našemu blaziranemu občinstvu neznosno, pogledati dobro dramo dvakrat, dočim z imenitim tekom prebavlja kakšno puhlo operetno melodijo dannadan po desetkrat na potrpežljivem klavirju in se v kinematografu ob kakšni krvavi storiji lahko desetkrat zaporedoma »izvrstno« zabava. Po enkrat, dvakrat se igra dobra drama, potem pa najde večni počitek v arhivu. Igralci pa nimajo drugega delati, nego učiti se nove in nove vloge. V nobeno se ne morejo dovolj poglobiti, v nobeno se ne vživeti, v nobeni se ne izpopolniti in kakor Proteji bi morali neprenehoma izpreminjati svojo podobo v duši in na telesu. To je kratkomalo nemogoče in zato morajo predstave pri nas ostati diletantske. Tudi najženialnejši igralec bi moral ob takih razmerah v par letih postati komediant. Povrh tega gledališče nima dramaturga, igralci so torej prepuščeni svoji lastni sposobnosti in inteligenci, razven tega, kar jim more podati režija pri izkušnjah v tesno odmerjenem času, nimajo kje dobiti temeljitega sveta, analize svojih vlog in pouka, in konec je zopet diletantizem.

Tako smo imeli zopet s »Stebri družbe« komaj srednje dobro predstavo. Glavni zgoditek je zadela zopet gospa Danilova, ki je z Lono Hesselovo dobila sebi primerno, torej zelo hvaležno vlogo in vsled tega tudi odlično rešila svojo nalogo. Gospod Nučič je imel nekoliko krasnih momentov, v celoti pa je bil premehak in svojo izpreobrnitev

gostilni, vendar ne morejo tam odločevati, kaj ima stranka storiti v tem ali onem slučaju. Volja stranke se mora izražati samo v organizaciji, in disciplina, kateri se arnarhisti posmehujejo, je za uspešno delo neizogibno potrebna. To je prvo, kar posebno lahko prezirajo ljudje, ki so samo s čuvstvom pri stranki. Ta ali oni misli, da bi bilo to ali to koristno ali potrebno. In če se ne zgodi ravno tisto, kar on misli, je nezadovoljen, jezen. Morda je v dnu duše prepričan, da trpi stranka škodo, ker se ne vrši njegova volja. Posledica je kritika, ki se oglašja zdaj v delavnici, zdaj v gostilni, zdaj v kavarni, kritika, ki prehaja v godrnjavost in zabavljanje in razširja nevoljo pri tistih, ki soglašajo in pri tistih, ki ne soglašajo. To pa škoduje še veliko bolj, kakor če bi stranka opustila res kaj potrebnega. Slovenec je sploh zelo razpoložen za tako kritiko in za zakotno politiziranje in kdor se je navadil take šege, je tudi tedaj ne zna opustiti, če se je začel imenovati socialnega demokrata.

Toda če je tak način politike, ki ga opažamo med Slovenci v vseh strankah, škodljiv, je mogoče še nekaj veliko bolj nevarnega. Govorice po gostilnah in kavarnah so lahko zelo neprijetne. Ampak pomanjkanje socialističnega znanja med množico vpliva na pozitivno delo in lahko celo povzroči naravnost napačne, škodljive akcije. Stranka je demokratična in njeno delo določa vendar množica članov, ki sklepajo o načrtih, o akcijah itd. v organizaciji, na organizacijskih sestankih, konferencah, strankinih zborih itd. Dokler gre le za enostavna vprašanja, je lahko. Toda gospodarske in politične zadeve so včasih zelo komplicirane, zamotane in zakrinkane, tako da ne more čuvstvo samo uganiti, kaj je prav in kaj ne. Pogostoma je tisto, kar je navidezno najboljše v tem ali onem vprašanju, v resnici najbolj škodljivo. Tedaj se more samo z znanjem, s temeljitim znanjem najti pravi cilj in prava pot; če tisti, ki sklepajo in odločajo, nimajo takega znanja, se pot zgreši, se zaide in iz tega lahko nastane največja škoda.

Reforma občinske volilne pravice bo v mnogih občinah tudi socialnim demokratom odprla vrata. In tu ne bo zadostovalo, da bodo zastopniki delavstva sedeli v občinski zbornici, ponosni, da imajo tudi socialisti mandate, ampak treba bo pozitivno delati. Za to delo je treba znanja.

Naši zastopniki bodo morali več znati nego nasprotniki, če bodo hoteli resnično zastopati interese delavstva, varovati se zank in imeti kaj iniciative. To je le primer, ki ga navajamo. A dali bise taki primeri še zelo pomnoževati.

Če le nekoliko razmišljamo, nam mora biti jasno, da ni dovolj, če le zaupniki in izvoljeni zastopniki nekaj več vedo. Je že res, da je zanje potrebno več znanja kakor za množico; toda priprosti člani stranke morajo vsaj toliko vedeti in znati, da morejo razumeti in prav soditi delovanje tistih, katerim so izročili svoje zastopstvo. Tudi to razumevanje ni tako enostavno, kakor se marsikom zdi in nič ni lažjega, kakor da pride takozvani zdravi domači razum do popolnoma napačne sodbe.

Socialna demokracija je stranka, ki ima uveljaviti socializem. Preprič, če je socializem znanost ali ne, je precej jalov. Na vsak način pa ima socializem znanstven značaj in zato

je premalo akcentuiral. Da ima vloga tudi patosa v sebi, je škodovalo njegovi igri. Popolnoma smo prepričani, da bi znal G. Nučič kreirati boljšega Bernicka, ali za to je treba veliko več miru in časa, nego ga ima pri nas režiser. To je tembolj obžalovati, ker mora ta večna gonja sčasoma škodovati tudi igralčevemu talentu in nazadnje je maniriranost neizogibna. Za take reči pa nimajo zmisla tisti, ki bi bili poklicani kaj storiti za gledališče. Kaj hočemo! Gdčni. Šetfilova in Wintrova (Betty in Marta) sta bili v tem ensembli dobri, dasi smo tudi od njiju doživeli že lepše uspehe. Gospod Danilo je dobro pogodil in igral Aulerja, le en trenutek, preden sklene, da se uda Bernickovi zahtevi, bi bilo želeto več izraza za notranji boj. Gospod Povh, ki je prevzel Hilmarjevo vlogo namesto gda. Bohuslava, jo je dobro izvedel, vsekakor bolje nego marsikatero, ki se mu je gotovo zdela bolj primerna. Gosp. Simaček pa ni prav vedel, kaj napraviti iz Ivana, ki je ostal netipičen. Gosp. Skrbinek je igral bolj sebe nego pomožnega pridigarja. Gda. Grom in Peček kažeta jako malo napredka, zlasti drugi, ki je v Altstedtovi vlogi ravno tak kakor v kakšni lakajski. Ga. Iličičeva ne bi bila slaba, če bi znala svojo igro napraviti krepkejšo. Upajmo, da dožive »Stebri družbe« vendar reprizo in da bo tedaj gledališče bolj obiskano. Gotovo bo tedaj tudi umetniški uspeh večji. e. k.

Imate li bolečine?

Revmatične, ptotinske, glavobol, zobobol? Ali ste jih dobili vsled prepih, ali prehlada? Poskusite vendar bolj hladeti, zdravilni, krepilni Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid«. Ta je res dober! To ni samo reklama! Tucat za poskušnjo 5 K franko. Izdelovalec le lekarnar Feller v Stubici, Elsin trg št. 252 (Hrvaško).

je znanje za socialnega demokrata neizogibno.

In tega nam, odkar so se naše vrste pomnožile, bolj občutno manjka nego prej. Naši novi pristaši še niso postali socialni demokrati. Niso dobili še tiste podlage, tistega znanja, ki je neizogibno za resno, uspešno socialistično delo. Popraviti to zamudo je naša najnujnejša naloga. O tem, kako bi se to dalo doseči, se še zmenimo.

Politični odsevi.

Iz državnega zbora.

V sredo večer se je zaključilo prvo čitanje proračunskega provizorija. V petek se je pričelo prvo čitanje bančnih predlog, Konec proračunske debate je bil prav čuden: Tri ure in pol so trajali »stvarni popravki«.

Nekaj značilnega je bilo v govoru poljskega poslanca drja. Tomaszewskega, za Bienertovo vlado je bil to majhen mene tekkel. Tomaszewski je namreč zelo energično ugovarjal trditvi, da Poljaki ne mislijo resno s svojimi kanalskimi zahtevami. Dejal je med drugim: Poljski klub ni močan vsled naklonjenosti vlade, ampak vsled števila svojih članov. Poljski klub je podpiral vlado, a tudi strmo glasil je že marsikatero... Zelo tolažilne pač niso take besede ne za Bilinskega, ne za Bienertovo.

Generalni govornik proti je bil v proračunski debati

soc. dem. Niessner.

Njegov govor je bil temeljit obračun z nemškimi meščanskimi strankami in z vlado. Pred vsem je vladi povedal, da je njeno ravnanje s parlamentom nedostojno. Ves način proračunske obravnave je burka. Pozno se parlament snide in potem mu vlada predlaga odprto pooblastilo, da sme pobirati davke in delati izdatke. V takih razmerah sploh ni govora v pravici parlamenta, da dovoljuje in kontrolira. Sedanji proračun izživa največje nezaupanje. Kako naj se zaupa vladi, ko je lani utemeljevala zahtevo novih davkov z ogromnim deficitom, letos pa naenkrat paradiira celo s prebitkom? Ravnotežje v državnem gospodarstvu se je moglo napraviti le na ta način, da je finančni minister vpisal višje dohodke vsled nameravanega

zvišanja tobačnih cen.

Ne glede, da je ta korak popolnoma neopravičen, se ž njim tudi krši pravica parlamenta, da določa davke. Med profitom, ki ga ima država od tobaka in plačami tobačnega delavstva je kričeča nasprotja. Zvišanje cen je tembolj krivično, ker je zopet enako zvišanje indirektnega davka. Če se iz vrst meščanskih strank ne oglašja nobena opozicija proti temu zvišanju, se ima to pripisati le strahu strank, ki se ne upajo prevzeti odgovornosti za nove davke, pa prepuščajo vladi, da jih vpelje za naredbo. Toda gospodje se bodo uredili. Zvišanje tobačnih cen je v proračunu in če bodo poslanci zato glasovali, bodo odgovorni za svoje glasovanje.

Zanimivo je, kako hitro se znajo nekdanji »veleizdajalci« preleviti v črno rumene patriote. Pred kratkim je poslanec Wolf celo dejal, da bi bil padec Bienertove vlade nesreča za nemški narod. Je že mogoče, da dobiva tupatam kakšen nemško radikalen list hrane iz dispozicijskega fonda, da se pospešujejo ministrske želje kakšnega nemško radikalnega politika in da se pri imenovanju sodnikov nekoliko bolj gleda na nemške zahteve. Sicer pa pač nihče ne ve, kje so zasluge te nemške vlade.

Nemci so v Avstriji najbolj industrijski narod. Toraj bi morala nemška vlada predvsem voditi industrijsko politiko. V resnici pospešuje vlada samo

agrarne in madžarske interese.

Sedanji nemško nacionalni ideal je podpiranje vlade, ki zato skrbi, da se vzgaja v šolah tercijski, pohlapčeni rod in ki prepreganja učitelstvo.

Delavci so mnogo upali od parlamenta. Nikdar niso mislili, da bo splošna in enaka volilna pravica odvzela prebivalstvu vse skrbi, ampak vedeli so, da ne pride Avstrija drugače naprej, kakor na demokratični podlagi. Ne parlament, ampak večina parlamenta je uničila upe prebivalstva, kajti še vedno so v državnem zboru tla za šovinistične burke in nacionalne boje. Na socialno političnem polju, zlasti na polju delavskega varstva pa ni nobenega napredka. Ljudstvo bo vedelo, da je razlika med meščansko večino in parlamentom. Tudi če bi prišel začasno absolutizem na krmilo, ne pogine socialna demokracija. Vlade in parlamenti prihajajo in odhajajo, neumrjajo pa je ljudstvo, neumrjajo njegovo mogočno upanje in nepremagljiv njegov boj za svobodo in pravico. (Živahno odobravanje pri socialnih demokratih.)

* O stavbi kanalov je sklenil Poljski klub sledečo resolucijo: »Poljski klub nalaga svojemu predsedniku, da najodločneje varuje načela zakona o vodnih cestah iz leta 1901. v zmislu zadnjih sklepov Poljskega kluba v deželnem zboru z dne 19. oktobra 1910. in ga pozivlje, naj z vsemi parlamentarnimi sredstvi, ki so mu na razpolago, vpliva na vlado, da brez zavlačanja nabavi zemljišča na gališki kanalski progi in da začne spomladi z zgradbo kanala na progi Zator—Samborek. Poljski klub pozivlje nadalje svojega predsednika, naj skupno s klubskim predsedstvom in s parlamentarno komisijo vpliva na vlado, da se prebitek posojil, dovoljenih leta 1910. porabi za kanalske in cestne zgradbe v Galiciji in drugih avstrijskih deželah, ter da doseže pri vladi zagotovitev daljnjih sredstev za zgradbo krakovsko-dajestrškega kanala ter za uravnavo rek v Galiciji v zmislu deželnih zakonov iz let 1901. in 1907.« — Poljaki torej ne popuščajo. Vlada pa še vedno molči.

* Na Nemškem bodo zopet pomnožili vojsko. Državnemu zboru je predložen zakonski načrt, ki zahteva tako pomnožitev, da bo do leta 1915. samih vojakov brez častnikov in podčastnikov 515.321. Število podčastnikov se ima določiti primerno številom vojakov. Vsled te pomnožitve v miru se imajo pomnožiti tudi vojaški oddelki, tako da bo štela infanterija 634 bataljonov, kavalerija 510 eskadron, poljska artiljerija 49 bataljonov, pionirji 29, prometne čete 17 in vozarstvo 23 bataljonov. Izdatki se imajo zvišati za enkrat za 82 milijonov mark, vsako leto pa redno za 12 milijonov mark. Leta 1911. se ima ustanoviti 107 novih stotnij za strojne puške. — V Nemčiji je moloh najbolj nesramen, Avstrija pa smatra za svojo nalogo, da posnema Nemčijo kakor opica.

* V upravi državnih železnic bi radi varčili. Železniški minister W r b a je že izdelal načrt, s katerim misli doseči finančno zboljšanje. V železniškem odseku je bila izvoljena posebna komisija in tej komisiji je minister predložil svoj načrt. Da se zmanjšajo izdatki, hoče zlasti napraviti bolj enostavno poslovanje in znižati upravne stroške; tako se že opušta železniško stavbno ravnanje, obratni odsek ministrstva se ima združiti z generalno inspekcijo, pri nabavah potrebščin se ima zelo pazno gospodariti in na ta način upa minister, da se bo dalo prihraniti do 5 milijonov kron na leto.

* Zvišanje vojaške plače, ki so jo delegacije dovoile, je prišlo s 1. decembrom v veljavo. Mezde znašajo poslej: Za častniške aspirante, uradniške aspirante, narednike, stražmojstre itd. nižjega reda 70 v., višjega reda 90 v. na dan, za četovodje 48 v. (70 v.), za korporale 36 v. (40 v.), za svobodnike 25 v., za vojake brez šarže 16 v. na dan. S prvim decembrom se je tudi pristojbina za zajtrk zvišala od 5 na 7 vinarjev. Vročnina za tiste, ki se potrdijo k okonjeni artiljeriji in k vozarstvu, je zvišana od 6 na 7 kron. Vojaki, ki pridejo v bolnišnico, dobivajo za naprej bolniško pristojbino in sicer oficirski in uradniški aspiranti ter naredniki po 20 v., četovodje 15 v., korporali 10, ostali vojaki po 6 v. na dan.

* V nemškem državnem zboru se razpravlja o zakonu, s katerim se imajo ustanoviti delavske zbornice. Sam bo sebi pomeni zakon napredek v socialni reformi. Razume se pa, da bi ga vlada rada izdelala tako reakcionarno, kolikor je le mogoče.

* Na vseučilišču v Inomstu so dijaki stopili v — stavko. Rektoratu so naznanili, da se tako dolgo ne udeležijo predavanj, dokler se ne izpolnijo njihove zahteve. Te zahteve pa so zelo značilne za avstrijske razmere. Posloje inomostskega vseučilišča je namreč tako, da je v nekaterih lokalih nevarno prebivati. V avli so stene podprte, da se ne porušijo, strop je tako razpokan, da se vsak hip lahko pogrezne. — Akademski senat je vzel napoved dijakov na znanje in je dal sistirati predavanja.

* Pri letošnjih ameriškanskih volitvah za kongres so dobili socialisti, kolikor je znano po dosedanjih poročilih, okrog 800.000 glasov, torej še enkrat toliko kolikor pri zadnjih volitvah. Posebno znanen je napredek v nekaterih državah. V Kaliforniji n. pr. so leta 1908. imeli 23.000, letos pa 60.000 glasov, v Connecticutu zadnjič 5000, letos 12.000, v Illinoisu zadnjič 34.000, letos 50.000, v Indiani zadnjič 13.000, letos 20.000, v Kansasu zadnjič 11.000, letos 20.000, v Novem Jorku zadnjič 34.000, letos 60.000, v Ahio zadnjič 33.000, letos 50.000, v Wisconsinu zadnjič 28.000, letos 60.000. Sodijo pa, da je uspeh še večji, nego se kaže danes, ko še ni točnih poročil iz vseh krajev. Še večje uspehe so dosegli v posameznih državah pri volitvah za domači parlament in za lokalno upravo.

* Poslanska zbornica ameriškega kongresa, ki se snide 4. marca 1911., bo

po zadnjih volitvah štela 227 demokratov, 163 republikancev in 1 socialista. — Med Taftom in Rooseveltom je nastal konflikt, ki se od dne do dne poostruje.

Domače vesti.

Ljubljana in Kranjsko.

— Deželni ministrček dr. Pegan je v nedeljo v Trnovem prodajal svojo modrost o draginji. Klerikalna učenost v tem vprašanju je precej znana in dr. Pegan je kljub svoji visoki stopnji tako skromen, da ne želi biti originalen, ampak je že zadovoljen, če si zapomni to, kar so drugi čekali, tako da zna nalogo povedati »s svojimi besedami.« Gospod deželni odbornik, ki mora biti menda tudi bogu hvaležen, da je spal o prevem času, je slišal navadne fraze klerikalcev o draginji in si jih je kolikor toliko zapomnil. Tako smo torej v četrtek v Trnovem slišali še iz njegovih ust, da so draginje pravzaprav krivi socialni demokratje in njihovi štrajki za boljšo mezdo. Gospod Pegan je doctor iuris. To pa prav nič ne ovira, da trobi teke budalosti, kakršnih bi se sramoval vsak dijak pete ali šeste šole. Gospodu deželnemu odborniku je področje nacionalne zkonomije tako tuje kakor Hotentotu zgodovina hohengollerskega rodu. V privatnem življenju sme tudi doktor biti nevedeč; v deželni upravi pa bi bilo že treba še kaj družega kakor napuha in prevzetnosti; če pa kažejo gospodje deželni odborniki tako ignoranco kakor dr. Pegan v Trnovem, se ni čuditi da drži voz deželnega gospodarstva vse bolj in bolj navzdol. Klerikalec se seveda ne sme strinjati s socialnimi demokrati, kadar mu njegova stranka tega ne dovoljuje. Kljub temu bi menda utegnil dr. Krek našemu velemodremu deželnemu odborniku povedati nekoliko poglavij o draginji, da bi učeni gospod Pegan strmeli. Prav zanimiv bi bil zanj n. pr. nauk o kapitalistovskih spekulacijah, o akumulaciji blaga, o zadržavanju za konsum potrebnega blaga itd. Kadar dr. Pegan govori o takih rečeh, se sicer človek spominja tistega dunajskega modrijana, ki »se je že našrl, če kaj sliši o bukvah«; a morda bi temeljiti mož vendar še spoznal, da je draginja sila, ki goni delavce vnovič in vnovič v stavke. Morda pa tudi ve bi spoznal. Kajti dr. Pegan n. pr. tudi ne, da masa ljubljanskega prebivalstva sploh ne konsumira mesa in zato je zanj vseeno, če je meso po ceni ali pa drago. Filozofija dr. Pegana ima svoja posebna pota in kjer stoje drugi na nogah, stoji on na glavi. Tisti nekonsumentje mesa so navadno mislili, da ne morejo jesti mesa, ker je predrago. Gospod deželni odbornik pa sklepa: Ker ga ne jeda, je itak brez pomena, če je drago. Kadar pa človek tako modruje, te težko pričakovati, da se bo še kdaj naučil pametno misliti.

— Portugalski menihi, ki so vsled revolucije morali zapustiti deželo izstradani, goli in bedni, kakor nam je zatrejal po božni »Slovene«, so morali dobiti nenadne pomoči iz samih nebes. Uboge preganjane reve, ki so bile nekaj časa še na slabšem kakor usmiljenja vredni jetnik v vaticanu, nahajajo zavetišča v tujini, razume se, da tudi v Avstriji. Ker imamo tukaj še vedno premalo kut, so nam taki odrešeniki dobro došli, naj že prihajajo s Francoskega, iz Španije, ali pa s Portugalskega. Zato smo v Avstriji patentirani patriotje. Doslej je znano, da so se portugalski menihi naselili po mnogih samostanih na Tirolskem. A to je le začasno. Ob vsej svoji krščanski skromnosti so namreč vendar rajši gospodarji na svojem, nego gosti pod tujo, če tudi bratovsko streho. Tako se poroča, da so nakupili znano kopalnico Mitterwald na Koroškem od baronice Langove, v Grižah pri Bolcanu pa veliko zemlje za stavbo posebnega sumostana. V Saleburgu so se že skoraj pogodili za nakup neke večje posesti. Da se mislijo portugalske nune naseliti tudi v Ljubljani, se je že noročalo. Mi jim ne bраниjo. Na njih le pride, kolikor hoče. Kadar jih bo toliko, kolikor jih je bilo na Portugalskem, se bo že tudi naše ljudstvo naveščalo. Brez bridkih izkušenj se mu itak ne odpro oči. Zanimivo pa je, da imajo te dame in gentlemani, ki so morali baje goli in bosi bežati s Portugalskega, naenkrat toliko denarja, da kupujejo lahko graščine, zemljišča, kopalnice, da snujejo industrijska podjetja, da bodo ždali likerje itd. To je pač tudi le po katoliški matematiki mogoče, da se združuje milionsko bogastvo s samostansko revščino.

— Veterancem zopet cvete upanje, da dobe, če že ne oficirske sablje in zlatega portfelja, pa vsaj puško in bajonet. Brambovski odsek državnega zbora je namreč sklenil, da začne specialno debato o zakon-

ske m načrtu za »krigerkor«, ki ga je predložil a vlada. Vidi se, da ima večina državnoborskih strank res zelo taktne skrbi. Da je napravila prvi korak v vprašanju draginje, je po trebovala tri leta. Že leta 1907. so socialni demokratje vložili svoje znane predloge in šele zadnje dni se je zbornica toliko ojunčila, da je dovolila vsaj uvoz argentinskega mesa. Socialno zavarovanje je deset let na dnevnem redu, vladni načrt se valja dve leti po odsekih in še se ne ve, kdaj da bo rešen. Tiskovna reforma še zdaj ni zakon. Boj proti kartelom se obljubljuje z lepimi, a raznimi besedami. Ampak zakon za veterance je nujen. Da se naši klerikalci zanj posebno zavzemajo, je naravno. Katoliška organizacija je namreč vojaški zelo podobna. V obeh sloni disciplina na brezpozgojni slepi pokorščini in tako podpira druga drugo. Da je krščanstvo nekdanje učilo: Ne ubijaj! — je dandanes postranska reč.

— »Dobrodelno društvo tiskarjev na Kranjskem« prireja svojo letošnjo Božičnico v nedeljo dne 18. decembra ob 4. popoldne v sokolski dvorani »Narodnega doma« na korist sirot umrlih tiskarjev. Z ozirom na dobrodelni namen te prireditve je upati, da bo udeležba čim številnejša. — Vstopnina za odrasle 50 vin., otroci prosti. Darila se hvaležno sprejemajo.

— **Jesenice.** Bojkot mleka smo imeli ta teden na Jesenicah in je zdaj končan z zmago delavskih žena. Na Savi in na Jesenicah so s 1. decembrom podražile mlekarice mleko za 2 vinarja liter. Ker se je pa ravno takrat dognalo, da se na Savi prodaja zelo slabo mleko, je to žene tako razburilo, da so sklenile, da nobena ne sme vzeti mleka po zvišanih cenah. Ta stavka je trajala 4 dni. Mlekarice so kmalu sprevidele, da so žene solidarne brez razločka političnega mnenja in narodnosti, pa so začele oddajati mleko zopet po starih cenah. Bojkotirale so mleko tudi soproge uradniških mojstrov in uradnikov, izvzemi le par njih in par ajmohtarskih žena okrog Katoliškega doma, ki so postale izdajalke.

— **Letošnji pridelek pšenice.** Po podatkih mednarodnega poljedelskega zavoda v Rimu znaša letošnja pšenična letina evropskih dežel, Azije in Tunisa skupno 868 milijonov met. stotov. Ta množina se je pridelala na 88 milj. hektarjih zemlje. V letu 1909 je znašala pšenična letina 836 milijonov metrskih stotov. Kljub neugodnim vremenskim odnošajem se je pridelalo letos nad 30 milijonov metrskih stotov več kot lansketo leto, ker se je površina njiv povečala za 5 milijonov hektarjev. Da si ustvarimo sodbo o svetovnem pšeničnem trgu, pogledajmo statistiko. — Avstrija je pridelala 15 milijonov met. stotov pšenice na 1,2 milj. hektarja. Porabi pa se v Avstriji 28 milijonov met. stotov pšenice. Pšenični primanjkljaj 13 milijonov met. stotov se lahko pokrije iz Ogrske, ki je na 3½ milijonih površine pridelala 20 milijonov met. stotov več kot leta 1909. Skupno znaša pridelek na Ogrskem letos 54 milijonov. Ogrska rabi sama za se 32 milijonov metrskih stotov, zatorej zadošča Avstro-Ogrski letos lastni pridelek, med tem ko je morala leta 1909 uvoziti 8 milijonov met. stotov. Nemčija je pridelala letos 40 milijonov, rabi pa 62 milijonov met. stotov pšenice. Enako je na Francoskem, kjer se glede na število prebivalstva porabi največ pšenice. Porabi se na Francoskem na leto 100 milijonov met. stotov pšenice, a pridelalo se je za 25 milijonov met. stotov manj. Ta nedostatek bo morala pokriti Francija z importom iz Rusije, ki je pridelala letos 223 milijonov, to je za 30 milijonov več kot leta 1909. Mesec za mesecem vozijo trgovski parniki rusko pšenico iz Odese na Francosko, da poplačajo s tem ruski dolžniki francoskim upnikom nemale obresti od dolgov. — Angleška potrebuje letno 70 milijonov met. stotov, a pridelala je le 15 milijonov. Iskati bodo morali torej Angleži za svoje potrebe celih 55 milijonov metrskih stotov pšenice v inozemstvu. Na Angleškem se razmeroma za hektar zemlje pridelala največ pšenice, namreč 21 met. stotov. V Italiji je bila pšenična letina 1910 za 10 milijonov slabjša od prejšnjega leta in potrebuje Italija izjemoma letos tudi uvoza tuje pšenice. Tudi severne dežele: Dansko, Švedsko, Norveško, Švica, Nizozemsko in Belgija si morajo od drugod preskrbeti pšenico. Kot dežele, ki izvažajo pšenico, pridejo poleg Rusije in Ogrske v poštev še balkanske dežele. Rumunija bo izvažala 18 milijonov metrskih stotov, Bolgarija 6 milijonov, Srbija 1 milijon. Potemtakem se sme smatrati pšenična letina 1910 za precej ugodno, kar se pozna že pri ceni pšenice, katera se letos ne vzdiguje kakor lansko leto.

— **Cene pšenice in pšenični moki.** Kako se razvijajo cene pšenice in pšeničnim izdelkom, je razvidno iz sledečih števil. Na dunajski poljedelski borzi so bile 30. oktobra 1909 cene pšenice:

Ogrska pšenica met. stot K 30:50—31:20
Moravska pšenica met. stot „ 27:90—28:70
29. oktobra 1910 pa:
Ogrska pšenica met. stot „ 22:70—23:50
Moravska pšenica met. stot „ 21:20—21:90

V enakem razmerju se razvijajo tudi pšenični mlinski izdelki v en gros trgovini. Moka št. 0 je veljala leta 1909 metrski stot K 46—46:60; leta 1910 pa K 35:20 36.—
Moka št. 1 l. 1909 K 44— do 45:80
leta 1910 K 34:20 do 35.—
Moka št. 2 l. 1910 K 44:40 do 45:80
leta 1910 K 33:40 do 34.—
Cena pšenice se je znižala torej letos pri met. stotu za 7 do 8 K. Pri moki pa je razlika pri nekaterih vrstah celo 10 K. Kljub temu pa se cena pekarskim izdelkom ni znižala. Vzrok temu nedostatku je iskati v tem, da so se novembra in decembra 1909 sklepale razne špekulativne kupčije za moko. Šele po preteku teh špekulativnih pogodb, to je decembra t. l., smemo pričakovati znižanje cen moke in pekarskih izdelkov.

Trst.
— **Božičnica.** Tržaška podružnica zveze pekarskih delavcev priredi na božični večer dne 24. t. m. običajni družinski sestanek. Natančnejša pojasnila podamo prihodnjič.

Delavsko gibanje.

Gibanje klesarjev v Avstriji. V tretjem četrtletju 1910 je bilo 5 stavk s 582 delavci. Največja izmed teh je bila stavka na Šleskem, ki je trajala 10 tednov in se je končala z zmago delavcev kakor ostale 4, tako da je bilo vseh 6 stavk uspešnih. Razun tega je bilo več drugih gibanj, ki so se poravnale brez stavke in so se napravile dobre delavne pogodbe. Stroški za stavke in drugo so bili v teh 3 mesecih sledeči: Za stavke se je izdalo 53.305:32 K. Za brezposelno podporo se je porabilo samo 197:80 K, kar kaže, da se je brezposelnost zelo zmanjšala. Za izredne podpore se je izdalo 553 K, za potovalno podporo 729:90 K, za posmrtno podporo 275 K, za pravovarstvo 42 K. Skupaj je bilo izdatkov 66.716:77 K. Iz tega poročila naj slovenski klesarji razmislijo, koliko žrtve je treba, ako se hoče pridobiti kakšno zboljšanje od kapitalistov. Kaj bi se zgodilo, ako bi delavci v omenjenih stavkah ne imeli podpore od svoje centralne organizacije? Porazeni bi bili gotovo, kdove za koliko časa! Ker so pa imeli pomoč od svoje centrale, pri kateri so organizirani, so bili kapitalisti porazeni, in delavci so zmagali. To naj bo v opomin našim klesarjem, da se brez močne organizacije in brez — denarja ne more zmagati. Za to pozivljamo tiste klesarje, ki še niso organizirani, naj to zamudo čim prej popravijo, da bomo vsi pripravljeni za vsak slučaj.

Cenjeni naročniki! Večina naročnikov izpolnjuje svoje dolžnosti napram listu v vsakem oziru. Vendar pa je še nekaj takih, ki vkljub temu da se jih že večkrat opominjalo, niso poravnali naročnine. To seveda ne gre! Vsakomur

je znano, da se mora naročnina naprej plačati. Prosimo torej še enkrat odločno in uljudno, da oni, ki so še na dolgu, takoj poravnajo svojo naročnino in to potom šeka ali pa poštne nakaznice.

Ali ste že dobili fonograf zastonj?

Da povsod vpeljem svoje izborne najnovejše valjarje, imenovane — »Goldhari«, sem se odločil, da razdelim 2500 fonografov. — Zahtevajte prospekt, obenem vpošljite 10 vinarso znamko in lahko prejmete zastonj in colnine prosto. — krasen koncertni fonograf.

I. fonografski uvoz I. Lövin
Dunaj VI. Gumpendorferstrasse 111/XXIII.

ŽEPNI KOLEDAR

za delavce in prometne uslužbence

se dobi.

pri upravi »Rdečega Prapora.«

Castiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso

z velikim uspehom porabil, katero iz srca

priporočam v veliko korist vsaki družini

ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim,

blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše

tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

Posestnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri Št. Petru na Krasu.

Sodrug v Trstu

dobe

Žepni koledar

za leto 1911.

pri blagajniku političnega odbora

Alojziju Stolfu v »Delavskem domu«.

Produkt. zadruga ljublj. mizarjev

registrovana zadruga z omejeno zavezo

s sedežem v Ljubljani, Marije Terezije c. 11 (Kolizej)

Zaloga pohištva

lastnega izdelka in tapetniškega blaga.

Izvršuje vsa mizarstva stavbna dela.

Lastna tovarna na Glincih pri Ljubljani.

3 zlati nauki!

I.

Kdor s »FLORIAN-om« se krepča, Zmeraj dober tek ima!

II.

Če želodec godrnja,

Pij »FLORIAN!«, pa nehaj!

III.

Ni, otožen, ni bolan,

Ta, ki vživa

Ljudska kakovost

liter K 2.40

Kabinetna kakovost

4.80

Naslov za naročila: »FLORIAN«, Ljubljana.

Postavno varovano.

Ceno posteljno perje!

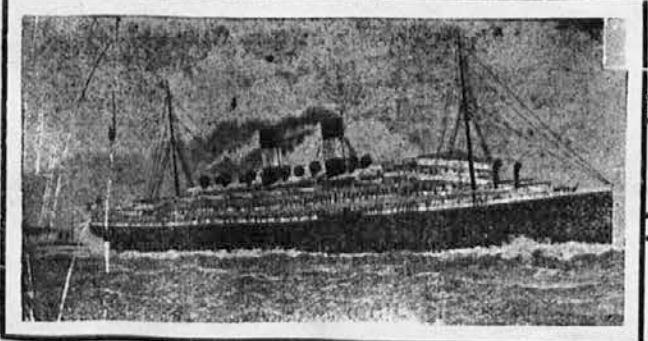
Najboljši češki nakupni vir.

Kg. sivga dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2.40 K; prima polbelega 2.80 K; belega 4 K; belega puhastega 5.10 K; velikega snežnobelega, puljenega 8.40 K; 8 K; puha sivga 6—7 K; belega, finega 10 K; najfinjši prsi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglavnice 3, 3.50 in 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13, 14.70, 17.80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4.50, 5.20 in 5.70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12.80 in 14.80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. Natan. cen. gratis in fr.

S. Benisch, Dešenice 758, Češko.

Potniki v severno in južno Ameriko

vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

AVSTRO-AMERIKANA

Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtenicama, električno razsvetlavo, brezžičnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, posteljo, kopelj i. t. d. **Odhod parnikov:** V severno Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni. Vsakovrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Štajersko in Koroško: **SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.**

Klobuke, cilindre in čepice

v najnovejših faconah in velikih izberah priporočaj

Ivan Soklič. Založnik c. kr. avstrijskih držav. uradntkov.

Ljubljana, Pod trančo št. 2.

Postaja električne železnice.

Briljanti po nizki ceni.

H.SUTTNER

Ljubljana Mestni trg

urar, prva največja domača exportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine

Tovarniška varstvena znamka: „IKO“

„IKO“

Lastna tovarna ur v Švici.

vabi vse člane na

redni občni zbor

ki bo 18. decembra pop. ob 2. uri
v „Mestnem domu“ v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora;
2. Poročilo upravnega odbora;
3. Računsko poročilo za l. 1909/10;
4. Poročilo nadzorstva in podelitev odveze upravnem odboru;
5. Volitev treh članov upravnega odbora;
6. Volitev treh članov nadzorstva in 5 namestnikov;
7. Prememba pravil;
8. Razni predlogi in nasveti.

Prosi se, da vsi člani pridejo. Vstop dovoljen s člansko legitimacijo oziroma s potrdilom o oddanih znamkah. Soproge p. n. članov imajo pristop na občni zbor in se prosijo, da bi se v kolikor le mogoče obilnem številu udeležile zborovanja.

V LJUBLJANI, 15. nov. 1910.

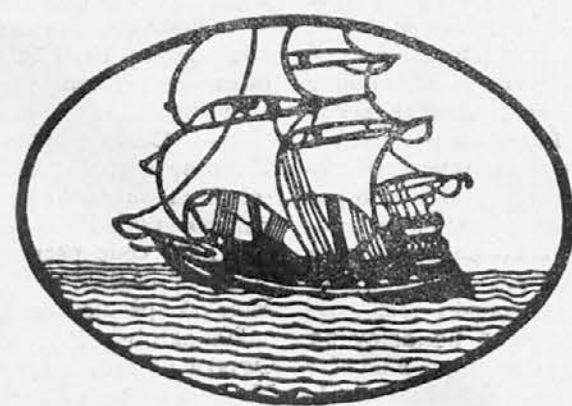
Nadzorstvo.

Upravni odbor.

Edina

je
najokusnejši
in edini
pristni domači izdelek

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave
Veležgalnica kave

Pospeševanje krvnega toka, poživljenje živ-
čnega delovanja, utrjenje kože proti prehladu.

Za umivanje glave, ustna ozir. zobna voda,
— za olepšanje polti neprecenljivo. —

FRANCOSKO ŽGANJE „DIANA“

Vaš zdravnik

vam priporoča francosko žganje „Diana“, ker je prepričan o velikih prednostih tega žganja za disinficiranje ust in osvežujočega vpliva na kožo, ki ga povzroča dodatek Mentola. Glavna snov francoskega žganja „Diana“ je dvakrat destilirano vinsko žganje.

Zahtevajte pri nakupu le pristno francosko žganje „Diana“ in pazite, da nosi steklenica natisnjeno ime „Diana“ in da je tudi zamašek in plomba označena s to varstveno znamko.

Domači prijatelj

v pravem pomenu besede, je francosko žganje „Diana“ in to vsled svoje osvežujoče moči, nizke cene in vsestranske porabnosti. — Cena: 1 male steklenice K — 50; srednje K 1.20; velike K 2.40. — Prodaja se v vseh trgovinah na drobno, kjer pa ne, dobi se naravnost od proizv. družbe franc. žganja „Diana“ r. z. o. z. na Dunaju I. Hohenstauffengasse 3 t.